

Manifest Rządu Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej do narodu polskiego - Tekst polski

Polacy!

Godzina powstania wybiła – cała rozszarpana Polska dźwiga się i zrasta. Powstali już Bracia nasi w X. [księstwie] Poznańskim, w Polsce Kongresowej, w Litwie i na Rusi biją się z wrogiem. Biją się o najświętsze prawa wydarte im podstępem i przemocą. Wszak wiecie, co się działo i co się ciągle dzieje, kwiat naszej młodzieży gnije w więzieniach, starcy, co wspierali nas radą, oddani bezcześci, księża obrani z wszelkiej powagi, słowem, każdy, kto czynem a nawet myślą tylko pragnął żyć i umierać dla Polski, lub zniszczony, lub gnije w więzieniu lub co chwila na to wystawiony. Odbiły się w sercach naszych i rozdarły je aż do krwi jęki milionów zaknutowanych, wywiedłych w podziemnych lochach, pędzonych w szeregach ciemieńców, męczonych wszystkim, czemu tylko siła człowieka wystarczy. Wydarli nam sławę, zabraniają nam naszego języka, niepozwalają wyznawać wiary ojców naszych, kładą nieprzebyte tamy ulepszeniu składu towarzyskiego, uzbrajają braci przeciw braci, sieją potwarze na najgodniejszych synów ojczyzny. Bracia! jeszcze krok tylko, a nie będzie już Polski, ani jednego Polaka. Wnuki nasze przeklinać będą naszą pamięć, żeśmy z najpiękniejszej krainy ziemi, zostawili im tylko gruzy i pustynie, żeśmy lud najbitniejszy pozwolili okuć w kajdany, że muszą wyznawać obcą wiarę, mówić obcym językiem i być niewolnikami gwałcicieli praw swoich. Wołają na nas z grobu prochy ojców naszych męczenników za sprawę narodową, abyśmy ich pomścili; wołają na nas niemowlęta, abyśmy im utrzymali Ojczyznę, od Boga nam powierzoną; wołają na nas wolne narody całej ziemi, ażebyśmy nie dali upaść największej zasadzie narodowości; woła na nas Bóg sam, który kiedyś rachunku żądać będzie.

Jest nas dwadzieścia millionów, powstańmy razem jak mąż jeden, a potęgi naszej żadna nieprzemoże siła, będzie nam wolność, jakiej dotąd nie było na ziemi; wywalczymy sobie skład społeczeństwa, w którym każdy podług zasług i zdolności z dóbr ziemskich będzie mógł użytkować, a przywilej żaden i pod żadnym kształtem mieć nie będzie miejsca; w którym każdy Polak znajdzie zabezpieczenie dla siebie, dla żony i dzieci swoich, w którym upośledzony od przyrodzenia na ciele lub na duszy znajdzie bez upokorzenia nieochybną pomoc całego społeczeństwa, w którym ziemia, dzisiaj przez Włóścian warunkowo tylko posiadana, stanie się bezwarunkową ich posiadłością, ustaną czynsze, pańszczyzny i wszelkie tym podobne należitości bez żadnego wynagrodzenia, a poświęcenie się sprawie narodowej z bronią w ręku będzie wynagrodzone ziemią z Dóbr Narodowych.

Polacy! Nie znamy odtąd między sobą żadnej różnicy, jesteśmy odtąd Braćmi, Synami jednej matki Ojczyzny, jednego Ojca Boga na niebie! Jego wezwijmy na pomoc, a On pobłogosławi orężowi naszemu i da nam zwycięstwo. Ale aby wysłuchał głosów naszych, nie kałajmy się ani pijaństwem, ani rabunkiem, nie plamimy poświęconej broni samowolnością lub morderstwem bezbronnych różnowierców i cudzoziemców, bo nie z ludami, ale z ciemieczkami naszymi bój prowadzimy. A teraz na znak jedności przypinajmy kokardy narodowe i wykonajmy przysięgę: „Poprzysięgam radą, mową i czynem służyć Ojczyźnie mojej Polsce! Poprzysięgam poświęcić jej wszystkie moje widoki osobiste na majątek i życie! Poprzysięgam posłuszeństwo bezwarunkowe Rządowi Narodowemu w Krakowie na dniu 22 m.t. [lutego] o godzinie ósmej wieczorem w domu pod Krzysztoforami zawiązanemu i wszystkim władzom od tegoż postanowionym, tak mi Panie Boże dopomóż.”

Manifest niniejszy ma być w Dzienniku Rządowym umieszczonym na osobnych odciskach, na całą Polskę rozesłanym i natychmiast we wszystkich kościołach z ambon i we wszystkich gminach przez przybycie na miejscach publicznych obwieszczonym.

W Krakowie dnia 22 Lutego 1846 roku.

Ludwik Gorzkowski. Jan Tyssowski. Alexander Grzegorzewski.

Sekretarz Rządu

Karol Rogawski

(Zgodnie z wersją udostępnioną w bibliotece internetowej POLONA <https://polona.pl/item/manifest-rzadu-narodowego-rzeczypospolitej-polskiej-do-narodu-polskiego-polacy-inc,NDM1MzUxMDA/0/#info:metadata>)